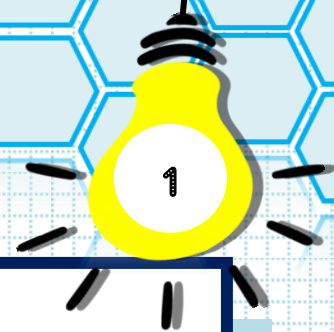

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 1 การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

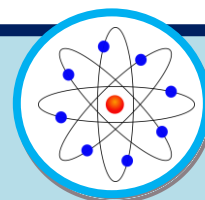
1. คำแนะนำการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203) มีทั้งหมด 10 ชุด ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้เป็นชุดที่ 1 การเคลื่อนที่ และอัตราเร็วของแสง ใช้ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เวลา 2 ชั่วโมง

2. ส่วนประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชุดที่ 1 การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง ประกอบด้วยเอกสาร ดังนี้

- 2.1 คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.2 คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน
- 2.3 คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน
- 2.4 บทบาทนักเรียน
- 2.5 ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.6 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
- 2.7 สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ
- 2.8 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 2.9 แบบทดสอบก่อนเรียน
- 2.10 กิจกรรม
- 2.11 ใบความรู้
- 2.12 แบบทดสอบหลังเรียน
- 2.13 แนวทางการเฉลย
- 2.14 แบบบันทึกคะแนนการปฏิบัติกิจกรรม
- 2.15 บรรณานุกรม

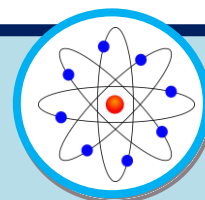

คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นชุดกิจกรรมที่ใช้ประกอบ แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดในการใช้ชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ศึกษาสาระการเรียนรู้และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยละเอียดดังนี้
  - 1.1 ศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กับแผนการจัดการเรียนรู้
  - 1.2 ศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน
  - 1.3 จัดเตรียมสื่อและกิจกรรมตามลำดับการใช้ก่อน – หลัง
  - 1.4 คำชี้แจงการปฏิบัติกิจกรรม
2. ตรวจสอบความพร้อม ความเรียบร้อยของสื่อการเรียนรู้ และทดลองใช้สื่อให้เกิดความชำนาญ ก่อนที่จะนำไปใช้จริง ตรวจสอบความเรียบร้อยตามที่ระบุไว้ในชุดกิจกรรม
3. จัดเตรียมห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของเนื้อหา ที่เรียน
4. ศึกษาเนื้อหาที่จะสอนและศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยละเอียด
5. ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจบทบาทของตนเอง แนะนำขั้นตอน การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวปฏิบัติในระหว่างดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
6. ควรกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักทำงาน ร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบต่อหน้าที่ และเน้นให้นักเรียนตั้งใจเรียน และ ระมัดระวังในเรื่องความปลอดภัยหากมีการใช้อุปกรณ์ที่มีไฟฟ้า
7. ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูควรเดินตรวจดูการทำงานของนักเรียน ในแต่ละกลุ่ม คอยตอบ ข้อซักถาม หากพบว่านักเรียนมีปัญหาเกิดขึ้น ครูต้องให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ปัญหานั้นหมดไป
8. หลังจากนักเรียนทำกิจกรรมครบตามขั้นตอนแล้วครูเฉลยกิจกรรมร่วมกับนักเรียน
9. ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูต้องประเมินผลนักเรียนจากเกณฑ์การประเมินกิจกรรม รวมทั้ง สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
10. ครูบันทึกผลการประเมินทุกด้านลงในแผนการจัดการเรียนรู้
11. เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ครูให้นักเรียนร่วมกันตรวจสอบ และเก็บอุปกรณ์ ให้เรียบร้อยเพื่อความสะดวกในการใช้ครั้งต่อไป

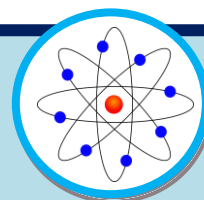

คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นชุดกิจกรรมที่ใช้ประกอบการเรียน ให้นักเรียนอ่านคำชี้แจงและปฏิบัติตามคำชี้แจงทุกขั้นตอน นักเรียนจะได้รับการพัฒนาความรู้ พัฒนาทักษะกระบวนการ และส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ในชุดกิจกรรมนี้ให้เข้าใจ
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วตรวจคำตอบจากแนวทางการเฉลย เพื่อให้รู้ว่ามีพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษามากน้อยเพียงใด
3. ศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้และทำกิจกรรมพร้อมตรวจคำตอบจากแนวทางการเฉลย เพื่อเป็นการทบทวนให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหายิ่งขึ้น ข้อใดที่เข้าใจผิดให้กลับไปทบทวนเนื้อหาหรือทำกิจกรรมซ้ำเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยนักเรียนสามารถสอบถาม หรือ ขอคำแนะนำจากครูผู้สอน
4. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าหลังเรียน โดยมีเกณฑ์การผ่านตามเป้าหมายการเรียนรู้ 80%
5. นักเรียนแต่ละคนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่เปิดดูแนวทางการเฉลยก่อนเรียน หลังเรียน และจากแนวทางการเฉลยกิจกรรม เพราะหากนักเรียนขาดความซื่อสัตย์ไว้ซึ่งคุณค่าแห่งตน จะทำให้การศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้
6. ในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะ และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์
7. ถ้านักเรียนต้องการข้อมูล หรือสาระเพิ่มเติมจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ สามารถค้นคว้าได้จากเอกสารอ้างอิง และบรรณานุกรมที่ให้ไว้ท้ายเล่ม

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

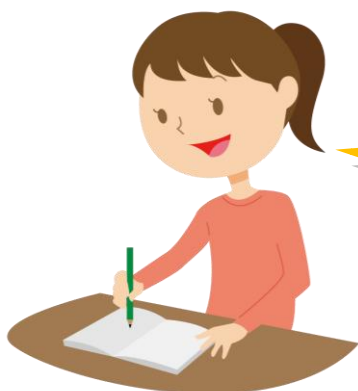
44

บทบาทนักเรียน

บทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่ม มีดังนี้

- ประธานกลุ่ม มีหน้าที่
  - รับผิดชอบกิจกรรมการเรียนรู้ไปแจกสมาชิกในกลุ่ม
  - ควบคุมการทำงานของกลุ่ม กระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นและร่วมกิจกรรม
  - เมื่อเรียนเสร็จ เก็บรวบรวมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งคืนครู
- รองประธานกลุ่ม มีหน้าที่
  - อ่านข้อมูล/อธิบายคำชี้แจงให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจ
  - ทำหน้าที่แทนประธานกลุ่มเมื่อได้รับมอบหมาย
- เลขานุการกลุ่ม มีหน้าที่
  - จัดบันทึกกิจกรรมบางกิจกรรมที่ต้องทำงานร่วมกัน
  - สรุปความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม
- สมาชิก มีหน้าที่
  - ร่วมกันอภิปรายกลุ่มและเสนอความคิดเห็นจากข้อมูลที่ได้ทำกิจกรรม

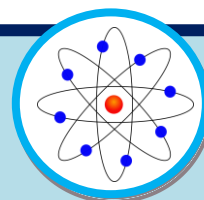

เพื่อน ๆ ไปเรียนรู้ ขั้นตอนการเรียนรู้
โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
กันต่อเลยค่ะ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนูปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

5

ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
ชุดที่ 1 การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

ศึกษาคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ทดสอบก่อนเรียน

ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมที่ 1 ลองทำดู เพื่อรู้จริง พร้อมตรวจคำตอบจากแนวทางการเฉลย
2. ศึกษาใบความรู้ที่ 1 ธรรมชาติและสมบัติของแสง
3. ปฏิบัติกิจกรรมที่ 2 ฝึกสมอง ลองคิดดู พร้อมตรวจคำตอบจากแนวทางการเฉลย
4. ปฏิบัติกิจกรรมที่ 3 ทดลองดู ให้รู้จริง พร้อมตรวจคำตอบจากแนวทางการเฉลย
5. ศึกษาใบความรู้ที่ 2 อัตราเร็วของแสง
6. ปฏิบัติกิจกรรมที่ 4 ค้นหาคำตอบ ตรวจสอบความเข้าใจ พร้อมตรวจคำตอบจากแนวทางการเฉลย

ไม่ผ่านเกณฑ์

ทดสอบหลังเรียน

ผ่านเกณฑ์

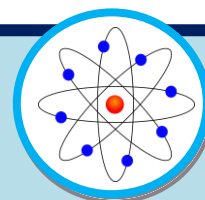

ศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดต่อไป

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 5 พลังงาน

มาตรฐาน ว 5.1 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานกับการดำรงชีวิต การเปลี่ยนรูปพลังงาน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสารและพลังงาน ผลของการใช้พลังงานต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

สาระที่ 8 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐาน ว 8.1 : ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้ การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายได้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ เข้าใจว่า วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

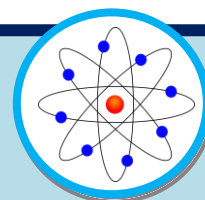
ผลการเรียนรู้

8. อธิบายการสะท้อนของแสง การหาตำแหน่ง ขนาดและชนิดของภาพที่เกิดจากกระจกเงาราบและกระจกเงาโค้ง ทั้งโดยการเขียนภาพและการคำนวณ

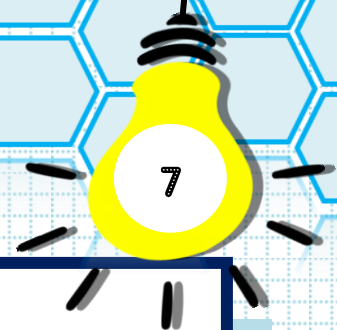
สาระการเรียนรู้

- ธรรมชาติและสมบัติของแสง
- อัตราเร็วแสง

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

สาระสำคัญ

แสง เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เคลื่อนที่ในแนวตรงด้วยอัตราเร็ว 299 792 458 เมตรต่อวินาที หรือประมาณ 3.00×10^8 เมตรต่อวินาที ในการเคลื่อนที่ศึกษาเกี่ยวกับแสง กำหนดให้เส้นตรงที่ตั้งฉากกับหน้าคลื่น มีลูกศรแสดงทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่นแสง เรียกว่า รังสีของแสง หรือเรียกสั้น ๆ ว่า รังสี

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ด้านความรู้ (K)

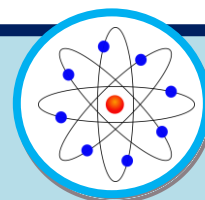
- 1.1 อธิบายธรรมชาติของแสงเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด การเคลื่อนที่และอัตราเร็ว
- 1.2 อธิบายการเกิดเงาของวัตถุจากแหล่งกำเนิดแสงต่างๆได้
- 1.3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดอัตราเร็วของแสง

2. ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- 2.1 ทดลองเพื่อศึกษาการเคลื่อนที่ของแสง
- 2.2 ทดลองเพื่อศึกษาการเกิดเงาของวัตถุ
- 2.3 ทักษะกระบวนการกลุ่ม
- 2.4 ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (A)

- 3.1 ซื่อสัตย์สุจริต
- 3.2 มีวินัย
- 3.3 ใฝ่เรียนรู้
- 3.4 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 3.5 มีจิตสาธารณะ

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

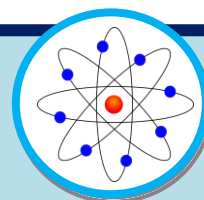
แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง
รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

จำนวน 10 ข้อ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

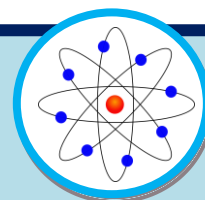
คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาที
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ในกระดาษคำตอบ (10 คะแนน)

- ข้อใด คือ แหล่งกำเนิดแสงที่สำคัญที่สุดของโลก
  - โรงไฟฟ้า
  - หลอดไฟ
  - ดวงจันทร์
  - ดวงอาทิตย์
- แสงเดินทางจากแหล่งกำเนิดแสงในลักษณะใด
  - ทิศทางเดียว
  - เป็นเส้นตรง
  - รูปแบบเกลียว
  - ผ่านตัวกลางเสมอ
- เมื่อวางวัตถุทึบแสงระหว่างเทียนไขที่จุดแล้วกับฉาก จะเกิดอะไรขึ้น
  - เงามืด
  - เงามัว
  - การสะท้อนแสง
  - เงามืดและเงามัว
- เงามืด คืออะไร
  - บริเวณมืดสนิทบนฉากที่ไม่มีแสงผ่านไปถึง
  - บริเวณมืดสนิทบนฉากที่เกิดจากตัวกลาง
  - บริเวณมืดสนิทบนฉากที่เกิดจากวัตถุที่โปร่งแสง
  - บริเวณมืดสนิทบนฉากที่เกิดจากตัวกลางชนิดใดก็ได้

5. เจามัว เกิดขึ้นได้อย่างไร
  - ก. เจามัว เกิดจากตัวกลางที่ยอมให้แสงผ่าน ทำให้แสงเดินทางย้อนกลับทางเดิมน้อย
  - ข. เจามัว เกิดจากตัวกลางที่ไม่ยอมให้แสงผ่าน ทำให้แสงเดินทางย้อนกลับทิศทางเดิม
  - ค. เจามัว เกิดจากตัวกลางที่ยอมให้แสงผ่าน ทำให้แสงเดินทางย้อนกลับทิศทางเดิมน้อย
  - ง. เจามัว เกิดจากตัวกลางที่ไม่ยอมให้แสงผ่าน ทำให้แสงเดินทางย้อนกลับทิศทางเดิมน้อย
6. ใคร คือ ผู้ที่พยายามวัดอัตราเร็วแสงเป็นคนแรก
  - ก. พิโซ
  - ข. โรเมอร์
  - ค. กาลิเลโอ
  - ง. อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์
7. ข้อใด คือ แสงที่มนุษย์สามารถมองเห็นได้
  - ก. แสงอินฟราเรด
  - ข. แสงอัลตราไวโอเลต
  - ค. แสงสีขาวจากดวงอาทิตย์
  - ง. ถูกทุกข้อ
8. แสงขาวจากดวงอาทิตย์ ประกอบด้วยแสงสีใดบ้าง
  - ก. แสงสีน้ำตาล แสงสีคราม แสงสีน้ำเงิน แสงสีเขียว แสงสีเทา แสงสีแดง
  - ข. แสงสีน้ำเงิน แสงสีดำ แสงสีคราม แสงสีเขียว แสงสีเหลือง แสงสีฟ้า แสงสีแดง
  - ค. แสงสีเงิน แสงสีแดง แสงสีเหลือง แสงสีคราม แสงสีชมพู แสงสีแดง แสงสีม่วง
  - ง. แสงสีม่วง แสงสีคราม แสงสีน้ำเงิน แสงสีเขียว แสงสีเหลือง แสงสีแดง แสงสีแดง
9. ตัวกลางชนิดใดที่แสงสามารถเคลื่อนที่ผ่านได้ด้วยอัตราเร็ว 2.00×10^8 เมตร/วินาที
  - ก. แก้ว น้ำ
  - ข. เพชร อากาศ
  - ค. แก้ว พลาสติกใส
  - ง. พลาสติกใส แอลกอฮอล์
10. “ 1 ปีแสง ” มีความหมาย ตรงกับข้อใดมากที่สุด
  - ก. อัตราเร็วที่แสงเคลื่อนที่ได้ในเวลา 1 ปี
  - ข. ระยะทางที่แสงเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วแสงในเวลา 1 ปี
  - ค. ระยะเวลาที่แสงเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วแสงในเวลา 1 ปี
  - ง. ช่วงเวลาใด ๆ ในการเคลื่อนที่ของแสง ตลอดเวลา 1 ปี

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

10

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง
รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

จำนวน 10 ข้อ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชื่อ-นามสกุล .....เลขที่.....

ข้อที่	ตัวเลือก			
	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

1. เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบถูกต้อง ให้ข้อละ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง ให้ข้อละ 0 คะแนน

2. แปลผลการประเมิน

- 😊 ดี ได้คะแนน 8 – 10 คะแนน
 😐 พอใช้ ได้คะแนน 5 – 7 คะแนน
 😞 ปรับปรุง ได้คะแนน 0 – 4 คะแนน

3. สรุปผลการประเมิน

- คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้คะแนน ..... คะแนน
 ○ ได้คะแนน 8 คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน
 ○ ได้คะแนนต่ำกว่า 8 คะแนน ถือว่า ไม่ผ่าน

แบบบันทึกคะแนน

แบบทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
ก่อนเรียน		

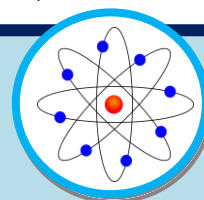
ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(นางสาวอรสิริ ตันสกุล)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนูปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

11

กิจกรรมที่ 1

ลองทำดู เพื่อรู้จัก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการทดลองเรื่องการเคลื่อนที่ของแสงพร้อมตอบคำถาม
ทำการทดลอง และส่งตัวแทนนำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียน (19 คะแนน)

กลุ่มที่ ..... รายชื่อสมาชิก

- 1) ..... ชั้น ..... เลขที่ .....
- 2) ..... ชั้น ..... เลขที่ .....
- 3) ..... ชั้น ..... เลขที่ .....
- 4) ..... ชั้น ..... เลขที่ .....
- 5) ..... ชั้น ..... เลขที่ .....
- 6) ..... ชั้น ..... เลขที่ .....

จุดประสงค์การทดลอง

เพื่อศึกษาลักษณะการเคลื่อนที่ของแสง

อุปกรณ์การทดลอง

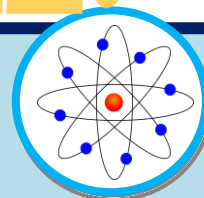
1. แผ่น cd	3. แผ่น
2. ไม้หนีบ	6. ตัว
3. เทียนไข	1. เล่ม
4. ไม้ขีดไฟ	1. กลัก

เมื่อเตรียมอุปกรณ์การทดลอง
พร้อมแล้ว ไปทำการทดลอง
กันนะคะเพื่อน ๆ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

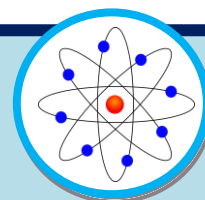
วิธีการทดลอง

1. นำแผ่น cd ทั้ง 3 แผ่น มาวางเรียงให้รูตรงกลางอยู่ตรงกัน โดยใช้ไม้หนีบ ดัดเข้ากับแผ่น cd เพื่อใช้เป็นฐานวาง
2. จุดเทียนไข แล้ววางให้ตรงรูของแผ่น cd ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การทดลองเรื่องการเคลื่อนที่ของแสง
ที่มา : อรสิริ ต้นสกุล. 2559.

3. สังเกตโดยการมองแสงจากเทียนไขผ่านรูตรงกลางของแผ่น cd บันทึกผล
4. เลื่อนแผ่น cd แผ่นที่ 1 ไปด้านข้างเพื่อไม่ให้รูอยู่ตรงกัน สังเกตการมองเห็นแสงจากเทียนไข บันทึกผล
5. ทำการทดลองเช่นเดียวกับข้อ 4 แต่เปลี่ยนเป็นแผ่น cd แผ่นที่ 2 และ 3

ตารางบันทึกผลการทดลอง

การทดลอง	ผลการสังเกต
เมื่อแผ่น cd 3 แผ่น ตั้งอยู่ในแนวเดียวกัน	
เมื่อเลื่อนแผ่น cd แผ่นที่ 1 ไม่ให้อยู่แนวเดิม	
เมื่อเลื่อนแผ่น cd แผ่นที่ 2 ไม่ให้อยู่แนวเดิม	
เมื่อเลื่อนแผ่น cd แผ่นที่ 3 ไม่ให้อยู่แนวเดิม	

คำถามหลังการทดลอง

1. นักเรียนสามารถมองเห็นแสงจากเทียนไขได้ เมื่อวางแผ่น cd ในลักษณะใด

.....

.....

.....

2. เมื่อเลื่อนแผ่น cd แผ่นที่ 1 หรือแผ่นอื่นๆ ไม่ให้อยู่แนวเดิม ได้ผลการทดลองเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

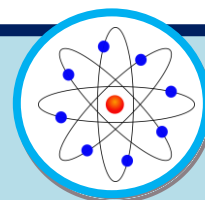
.....

3. จากผลการทดลองที่ได้ แนวการเคลื่อนที่ของแสงจากเทียนไข เคลื่อนที่ในลักษณะใด

.....

.....

.....

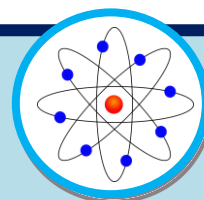
1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

14

สรุปผลการทดลอง

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

เกณฑ์การให้คะแนน

1. เกณฑ์การให้คะแนนการทดลองตามขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม (3 คะแนน)

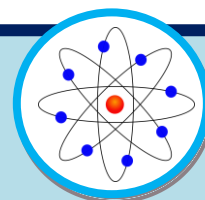
ระดับคะแนน	รายการ
3	ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง มีการปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ
2	ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยครูเป็นผู้แนะนำในบางส่วน มีการปรับปรุงแก้ไขบ้าง
1	ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือดำเนินการข้ามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข
0	ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ไม่ถูกต้องทุกขั้นตอนหรือไม่ปฏิบัติ

2. เกณฑ์การให้คะแนนการใช้อุปกรณ์/เครื่องมือ (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ใช้อุปกรณ์/เครื่องมือ ในการทดลองได้อย่างคล่องแคล่ว และถูกต้องตามหลักการปฏิบัติ
1	ใช้อุปกรณ์/เครื่องมือ ในการทดลองได้อย่างถูกต้อง ตามหลักการปฏิบัติ แต่ไม่คล่องแคล่ว
0	ใช้อุปกรณ์/เครื่องมือ ไม่ถูกต้อง

3. เกณฑ์การให้คะแนนบันทึกผลการทดลองลงในตารางบันทึกผล (3 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
3	บันทึกผลเป็นระยะ อย่างถูกต้อง มีระเบียบ และเป็นไปตามการทดลอง
2	บันทึกผลเป็นระยะ ไม่ระบุหน่วย ไม่เป็นระเบียบ และเป็นไปตามการทดลอง
1	บันทึกผลไม่ครบ ไม่มีการระบุหน่วย และไม่เป็นไปตามการทดลอง
0	ไม่ได้บันทึกผลการทดลองลงในตารางบันทึกผล

4. เกณฑ์การให้คะแนนสรุปผลการทดลอง (3 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
3	สรุปผลการทดลองได้อย่างถูกต้อง กระชับ ชัดเจน และครอบคลุมข้อมูล จากการวิเคราะห์ทั้งหมด
2	สรุปผลการทดลองได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ครอบคลุมข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งหมด
1	สรุปผลการทดลองได้ตามความเห็น โดยไม่ใช้ข้อมูลจากการทดลอง
0	ไม่ได้สรุปผลการทดลอง

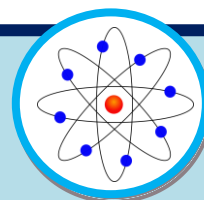
5. เกณฑ์การให้คะแนนการดูแลและการเก็บอุปกรณ์/เครื่องมือ (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ดูแลอุปกรณ์/เครื่องมือในการทดลอง และมีการทำความสะอาด และเก็บอย่างถูกต้องตามหลักการ
1	ดูแลอุปกรณ์/เครื่องมือในการทดลอง และมีการทำความสะอาด แต่เก็บไม่ถูกต้อง
0	ไม่ดูแลอุปกรณ์/เครื่องมือในการทดลอง และไม่สนใจทำความสะอาดรวมทั้งเก็บไม่ถูกต้อง

6. เกณฑ์การให้คะแนนการตอบคำถามท้ายกิจกรรม (รวมทั้งหมด 6 คะแนน ข้อละ 2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ตอบคำถามท้ายกิจกรรมได้ถูกต้อง ครอบคลุม และชัดเจน
1	ตอบคำถามท้ายกิจกรรมได้ แต่ไม่ครอบคลุม
0	ตอบคำถามท้ายกิจกรรมไม่ถูกต้อง หรือไม่ตอบ

เราไปดูสรุปผลการประเมิน
หน้าถัดไปกันเลยค่ะ

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

17

สรุปการประเมิน

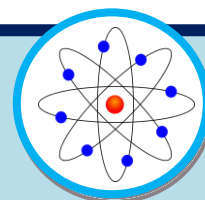
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ	การแปลคะแนน
คะแนนระหว่าง 16 - 19	ดี	3 = 😊
คะแนนระหว่าง 10 - 15	พอใช้	2 = 😐
คะแนนระหว่าง 0 - 9	ปรับปรุง	1 = ☹️

* ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (ต้องได้คะแนน 16 คะแนนขึ้นไป)

คะแนนเต็ม 19 คะแนน ได้คะแนน.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวอรสิริ ต้นสกุล)

ใบความรู้

1

ธรรมชาติและสมบัติของแสง

แหล่งกำเนิดแสง

แหล่งกำเนิดแสง คือ วัตถุที่เป็นต้นตอของแสง หรือทำให้เกิดแสง สามารถจำแนกประเภทของแสงตามแหล่งกำเนิด เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แสงที่เกิดจากธรรมชาติ
2. แสงที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น

1. แสงที่เกิดจากธรรมชาติ ได้แก่ แสงอาทิตย์ ดวงดาว ไฟแลบ ไฟผ่า แสงจากสัตว์บางชนิดที่มีแสงในตัวเอง เช่น หิ่งห้อย จักจั่นวงช้าง ปลาไหลไฟฟ้า แหล่งกำเนิดแสงจากธรรมชาติเกิดจากวัตถุที่มีอุณหภูมิสูงมาก เช่น ดวงอาทิตย์ และดาวฤกษ์ แสงสว่างบนโลกของเรา ส่วนใหญ่ได้มาจากดวงอาทิตย์ แสงจากดวงอาทิตย์จะแผ่พลังงานออกมารอบ ๆ และส่องมายังโลกด้วยดาวฤกษ์ เป็นแหล่งกำเนิดแสงตามธรรมชาติ เช่น เดียวดวงอาทิตย์

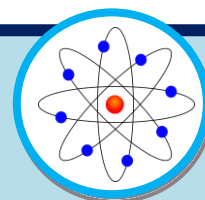

หิ่งห้อย

จักจั่นวงช้าง

ที่มา : <https://sites.google.com/แหล่งกำเนิดแสง/>. 2559.

2. แสงที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น ได้แก่ แสงจากไฟฉาย หลอดไฟฟ้า ตะเกียง เทียนไข และการเผาไหม้เชื้อเพลิง ต่าง ๆ เช่น ไม้ กระดาษ ถ่าน ถ่านหิน มนุษย์ได้คิดประดิษฐ์สิ่งที่เป็นแหล่งกำเนิดแสงขึ้น เพื่อให้มองเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ในเวลากลางคืน หรือในที่ที่ไม่มีแสงสว่าง เช่น คบเพลิง ตะเกียงแบบต่าง ๆ และเทียนไข ซึ่งเป็นแสงที่เกิดจากการเผาไหม้ของเชื้อเพลิง แต่แสงที่เกิดจากวิธีนี้ก่อให้เกิดมลพิษ โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศ จนกระทั่ง ทอมัส แอลวา เอดิสัน ได้ประดิษฐ์หลอดไฟฟ้าขึ้น ในยุคแรกเป็นหลอดไฟฟ้าแบบมีไส้ เมื่อมีกระแสไฟฟ้าไหลผ่านจะร้อนจนเปล่งแสงสว่างออกมา ไส้หลอดนิยมทำด้วยทั้งสแตน หลอดไฟฟ้าแบบมีไส้นี้พลังงานไฟฟ้าส่วนใหญ่จะเปลี่ยนเป็นพลังงานความร้อนมากกว่าที่เป็นแสงสว่าง

แสงจากไฟฉาย

แสงจากหลอดไฟฟ้า

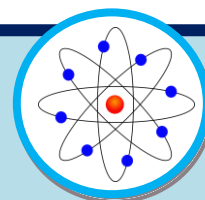

แสงจากตะเกียง

แสงจากการเผาไหม้เชื้อเพลิง

ที่มา : <https://sites.google.com/แหล่งกำเนิดแสง/>. 2559.

แสง มีปรากฏการณ์หลายอย่างที่ทำให้มนุษย์สามารถพบเห็นในชีวิตประจำวันได้ด้วยตาเปล่า เช่น ปรากฏการณ์การเกิดรุ้งกินน้ำ การเกิดภาพจากกระจกเงาชนิดต่าง ๆ การมองเห็นน้ำปรากฏบนผิวถนนแห้งขณะที่ถนนร้อน เป็นต้น

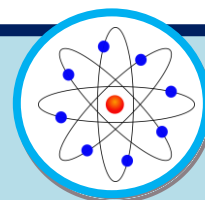

ภาพที่ 2 ปรากฏการณ์การเกิดรุ้งกินน้ำ

ที่มา : <https://guru.sanook.com/ปรากฏการณ์การเกิดรุ้งกินน้ำ/>. 2559

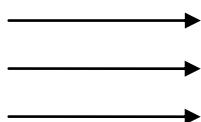
การเคลื่อนที่ของแสง

แนวทางการเคลื่อนที่ของแสง พบว่าในตัวกลางเดียวกัน แสงมีแนวทางการเคลื่อนที่เป็นเส้นตรง เช่น การที่เราไม่สามารถมองอ้อมขอบวัตถุที่ขวางกันได้ หรือการมองเห็นไส้หลอดไฟฟ้าโดยมองผ่านรูเล็ก ๆ บนแผ่นกระดาษได้ ก็ต่อเมื่อไส้หลอดไฟฟ้า ฐานแผ่นกระดาษและตาต้องอยู่ในแนวเส้นตรงเดียวกัน

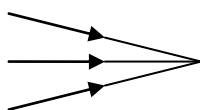

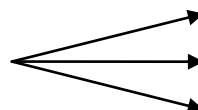
รังสีของแสง เป็นเส้นที่แสดงทิศทางการเคลื่อนที่ของแสง เขียนแทนด้วยเส้นตรงมีหัวลูกศร รังสีของแสงแบ่งเป็น 3 แบบ คือ รังสีขนาน รังสีลู่เข้า และรังสีลู่ออก

รังสีขนาน

รังสีลู่เข้า

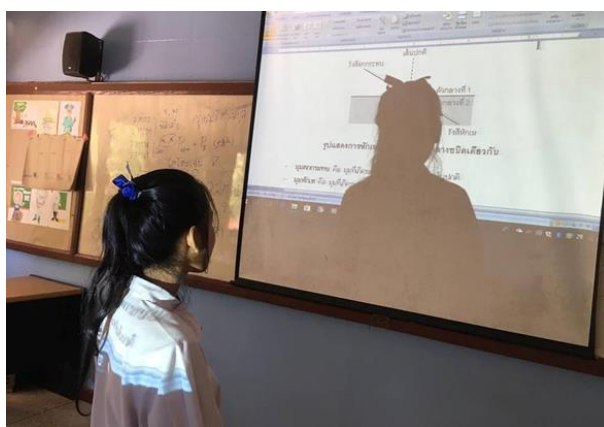
รังสีลู่ออก

วัตถุที่สะท้อนแสงได้ดีจะมีลักษณะเป็นผิวเรียบ มัน เช่น กระจกเงาราบ เป็นต้น

การเกิดเงา

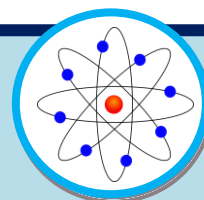
เมื่อแสงตกกระทบวัตถุทึบแสง แสงไม่สามารถผ่านทะลุวัตถุ จึงทำให้เกิดเงาของวัตถุนั้นทางด้านที่แสงไม่ได้ตกกระทบ เช่น คนเป็นวัตถุทึบแสง ดังนั้นเมื่อยืนอยู่กลางแสงแดดจะเกิดเงาบนพื้นของคนที่ยืนเพราะคนกั้นทางเดินของแสง ทำให้แสงส่องไปไม่ถึงพื้น เงา คือ บริเวณมืดหลังวัตถุที่เกิดจากวัตถุที่เป็นตัวกลางทึบแสงมาขวางกั้นทางเดินของแสง แบ่งได้ 2 ชนิด คือ

1. **เงามืด** คือ เงาในบริเวณที่ไม่มีแสงผ่านไปถึง ทำให้บริเวณนั้นมืดสนิท
2. **เงามัว** คือ เงาบริเวณที่มีแสงบางส่วนผ่านไปถึง และทำให้บริเวณนั้นมืดไม่สนิท

ภาพที่ 5 การเกิดเงา

ที่มา : อรสิริ ตันสกุล. 2559.

ลักษณะการเกิดเงามืดและเงามัว

ขนาดของเงามืดและเงามัวจะขึ้นอยู่กับระยะใกล้ – ไกลของฉาก ถ้าฉากอยู่ใกล้วัตถุเงามืดจะมีขนาดใหญ่ แต่เงามัวจะมีขนาดเล็กลง ถ้าฉากอยู่ไกลจากวัตถุมากขึ้น เงามืดจะมีขนาดเล็กลง และเงามัวจะมีขนาดใหญ่ขึ้น ยกเว้นเฉพาะดวงไฟที่มีขนาดโตเท่ากับวัตถุ ซึ่งจะให้เงามืดมีขนาดโตเท่ากับขนาดของวัตถุเสมอ

เงาเกิดขึ้นได้อย่างไร

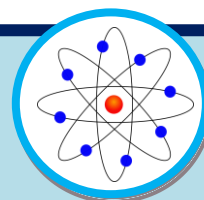
นักเรียนลองเลื่อนวัตถุทึบแสงไปมาระหว่างแหล่งกำเนิดแสงกับฉาก จะเห็นว่าเกิดเงาบนฉาก และเงาของวัตถุจะเปลี่ยนแปลง คือ เมื่อวัตถุอยู่ใกล้ฉาก เงาจะมีสีดำเข้ม เห็นขอบเงาชัดเจน แต่ถ้าวัตถุอยู่ห่างฉาก ความเข้มเงาจะลดลง เห็นขอบเงาไม่ชัดเจน ส่วนตรงกลางของเงาจะมีคกว่าส่วนขอบเราจึงสรุปเกี่ยวกับการเกิดเงาได้ว่า

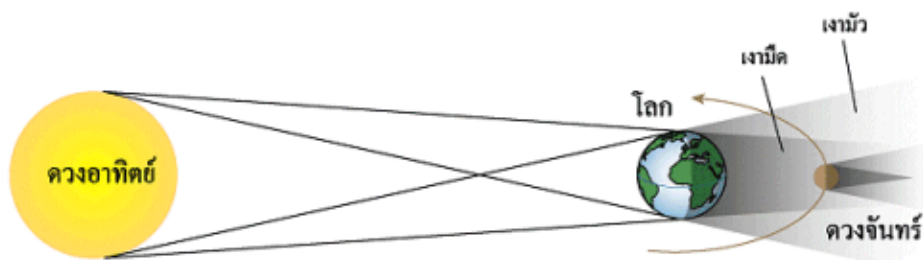
☞ เมื่อแสงตกกระทบกับวัตถุทึบแสง แสงไม่สามารถผ่านทะลุวัตถุ จึงทำให้เกิดเงาของวัตถุ

☞ บริเวณที่แสงส่องไปไม่ถึง เนื่องจากวัตถุทึบแสงกั้นทางเดินของแสง ทำให้เกิดเงาขึ้น 2 แบบ ดังนี้

1. **เงามืด** = บริเวณที่แสงส่องไปไม่ถึงเลย

2. **เงามัว** = บริเวณที่แสงส่องไปถึงแค่บางส่วน หรือปริมาณของแสงไม่เพียงพอ

ภาพที่ 6 การเกิดเงามืดเงามัว

ที่มา : <http://thaiastro.nectec.or.th/การเกิดเงามืดเงามัว/>. 2559

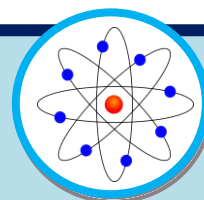
ข้อควรรู้เพิ่มเติม

- เงาจะเกิดขึ้นตรงข้ามกับแหล่งกำเนิดแสงเสมอ
- รูปร่างของเงาขึ้นอยู่กับวัตถุที่ทำให้เกิดเงา เช่น ถ้าวัตถุเป็นรูปทรงกลม เงาก็จะเป็นวงกลม
- วัตถุที่โปร่งแสงจะเกิดเงาที่จางกว่า วัตถุทึบแสง เช่น กระดาษดำ หรือกระดาษลอกลายมาแทนวัตถุ ทึบแสง โดยนำวัตถุโปร่งแสงดังกล่าว มากั้นแสงเงาที่เกิดขึ้นจะจางกว่าเงาที่เกิดจากวัตถุทึบแสง
- พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก เงาของวัตถุจะทอดไปทิศตะวันตก แสดงว่าเงาจะเกิดขึ้นตรงข้ามกับแหล่งกำเนิดแสงเสมอ

การเกิดเงาของวัตถุ

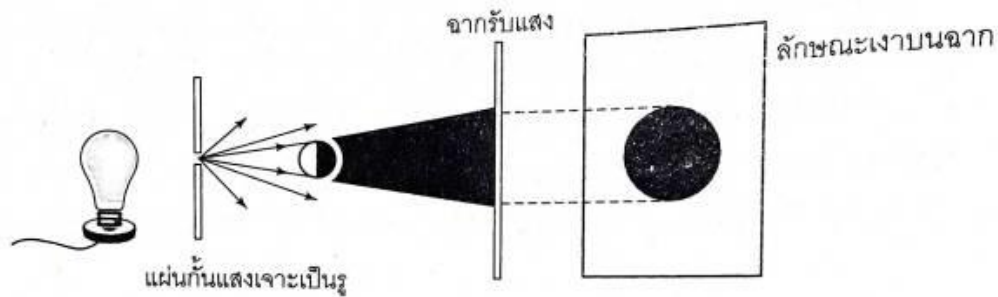
เมื่อแสงตกกระทบวัตถุที่ทึบแสง จะเกิดเงาที่ด้านหลังวัตถุเสมอ โดยเงาที่เกิดขึ้นอาจจะมีทั้งเงามืดหรือเงามัว จะขึ้นอยู่กับ

1. ขนาดของแหล่งกำเนิดแสง

1.1 กรณีแหล่งกำเนิดแสงมีขนาดเล็ก (ถือว่าเป็นจุด) จะเกิดเงามืดเพียงอย่างเดียว

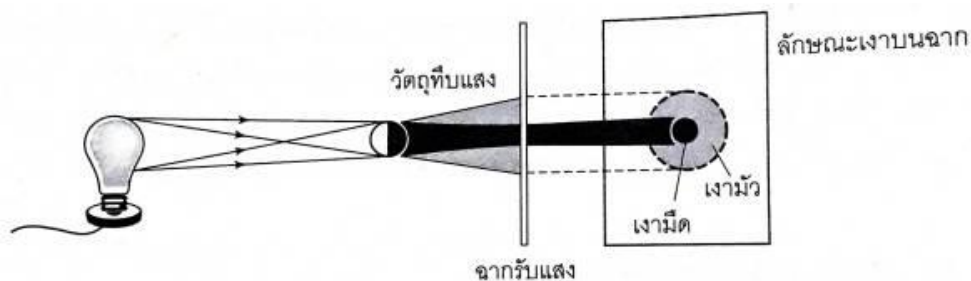
ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสงจากแหล่งกำเนิดแสงที่เป็นจุด

ที่มา : <http://www.electron.rmutphysics.com/แสงและทัศนอุปกรณ์>. 2559

1.2 กรณีแหล่งกำเนิดแสงมีขนาดใหญ่ จะเกิดเงามัวล้อมรอบเงามืด ดังรูปที่ 4

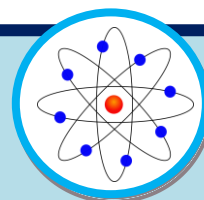
ภาพที่ 4 แสงจากแหล่งกำเนิดแสงที่มีขนาดใหญ่

ที่มา : <http://www.electron.rmutphysics.com/แสงและทัศนอุปกรณ์>. 2559

2. ขนาดของวัตถุ

3. ระยะห่างระหว่างวัตถุกับแหล่งกำเนิดแสง

4. การเกิดเงาเมื่อแหล่งกำเนิดแสงเป็นจุด

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

25

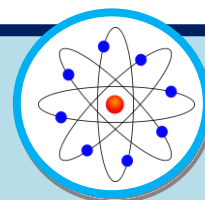
กิจกรรมที่ 2

ฝึกสมอง ลองคิดดู

ชื่อ-นามสกุล ..... เลขที่ .....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่ถูกต้อง และทำเครื่องหมายกากบาท (✗) หน้าข้อความที่ผิด เกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติและสมบัติของแสงให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

- ..... 1. แหล่งกำเนิดแสง คือ วัตถุที่ทำให้เกิดแสง ที่เกิดจากธรรมชาติและมนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น
- ..... 2. แสงที่เกิดจากธรรมชาติ ได้แก่ แสงอาทิตย์ ตะเกียง ดวงดาว ไฟแลบ
- ..... 3. แสงสว่างบนโลกของเราส่วนใหญ่ได้มาจากดวงอาทิตย์
- ..... 4. เมื่อเลือนฉากเข้าไปหาลูกปิงปอง จะทำให้เงามีมิติขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ
- ..... 5. แสงที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ คือ แสงที่เกิดจากตะเกียงและเทียนไข
- ..... 6. พิโซ คือ ผู้ประดิษฐ์หลอดไฟฟ้าในยุคแรก ๆ ซึ่งเป็นหลอดไฟฟ้าแบบมีไส้
- ..... 7. แสงมีแนวทางการเคลื่อนที่แบบกระจาย
- ..... 8. แสง คือ ปรากฏการณ์ที่มนุษย์สามารถพบเห็นในชีวิตประจำวันได้ด้วยตาเปล่า
- ..... 9. รังสีของแสงแบ่งเป็น 3 แบบ คือ รังสีขนาน รังสีลู่เข้า และรังสีลู่ออก
- ..... 10. ขนาดของเงามีมิติและเงามัวขึ้นอยู่กับระยะใกล้ - ไกลของฉาก

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคะแนน	รายการ
1	ทำเครื่องหมายถูกหน้าข้อความที่ถูก และทำเครื่องหมายกากบาทหน้าข้อความที่ผิด เกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติและสมบัติของแสงได้ถูกต้อง
0	ทำเครื่องหมายถูกหน้าข้อความที่ถูก และทำเครื่องหมายกากบาทหน้าข้อความที่ผิด เกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติและสมบัติของแสงไม่ถูกต้องหรือไม่ตอบ

สรุปการประเมิน

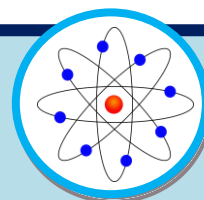
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ	การแปลคะแนน
คะแนนระหว่าง 8 - 10	ดี	3 = 😊
คะแนนระหว่าง 5 - 7	พอใช้	2 = 😐
คะแนนระหว่าง 0 - 4	ปรับปรุง	1 = ☹️

* ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (ต้องได้คะแนน 8 คะแนนขึ้นไป)

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้คะแนน.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวอรสิริ ต้นสกุล)

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

27

กิจกรรมที่ 3

ทดลองดู ในรู้จักริบ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการทดลองเรื่อง การเกิดเงาของวัตถุ พร้อมตอบคำถาม
ท้ายการทดลอง และส่งตัวแทนนำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียน (19 คะแนน)

กลุ่มที่ ..... รายชื่อสมาชิก

- 1)..... ชั้น.....เลขที่.....
- 2)..... ชั้น.....เลขที่.....
- 3)..... ชั้น.....เลขที่.....
- 4)..... ชั้น.....เลขที่.....
- 5)..... ชั้น.....เลขที่.....
- 6)..... ชั้น.....เลขที่.....

จุดประสงค์การทดลอง

เพื่อศึกษาการเกิดเงาของวัตถุ

อุปกรณ์การทดลอง

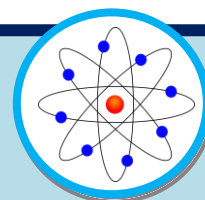
1. ไฟฉาย	1	กระบอก
2. ลูกปิงปอง	1	ลูก
3. ฉากสีขาว	1	อัน
4. ดินน้ำมัน	1	ก้อน

เมื่อเตรียมอุปกรณ์การทดลอง
พร้อมแล้ว ไปทำการทดลอง
กันนะคะเพื่อน ๆ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

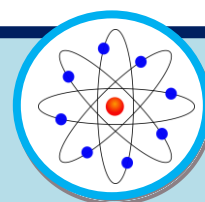
วิธีการทดลอง

1. วางไฟฉาย ลูกปิงปอง และฉากรให้อยู่ในแนวเดียวกัน โดยให้ไฟฉายห่างจากฉากประมาณ 20 เซนติเมตร และลูกปิงปองห่างจากฉากประมาณ 10 เซนติเมตร ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 การทดลองการเกิดเงาของวัตถุ
ที่มา : อรสิริ ต้นสกุล. 2559

2. เปิดไฟฉายให้ส่องไปที่ลูกปิงปอง สังเกตบริเวณฉาก บันทึกผล
3. เลื่อนลูกปิงปองเข้าและออกจากฉาก สังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นบนฉาก
4. เลื่อนฉากเข้าและออกจากลูกปิงปอง สังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นบนฉาก

ตารางบันทึกผลการทดลอง

การทดลอง	ผลการสังเกต
เปิดไฟฉายให้ส่องไปที่ลูกปิงปอง	
เลื่อนลูกปิงปองเข้าหาฉาก	
เลื่อนลูกปิงปองออกจากฉาก	
เลื่อนฉากเข้าหาลูกปิงปอง	

คำถามหลังการทดลอง

1. เงามะเกิดขึ้นเมื่อใด

.....

.....

.....

2. ขนาดของเงามืดที่ปรากฏบนฉากขึ้นอยู่กับอะไร

.....

.....

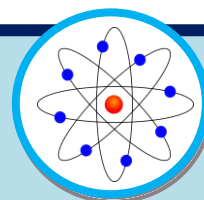
.....

3. ถ้าเรานำตัวกลางโปร่งแสงมาวางแทนลูกปิงปองจะเกิดเงาหรือไม่ ลักษณะใด

.....

.....

.....

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

30

สรุปผลการทดลอง

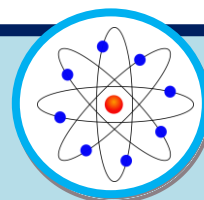
Area for writing the summary of the experiment results.

ตั้งใจทำกิจกรรมกันนะ
เพื่อน ๆ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

เกณฑ์การให้คะแนน

1. เกณฑ์การให้คะแนนการทดลองตามขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม (3 คะแนน)

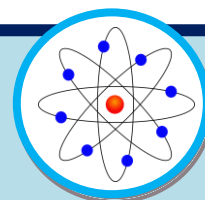
ระดับคะแนน	รายการ
3	ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง มีการปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ
2	ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ โดยครูเป็นผู้แนะนำในบางส่วน มีการปรับปรุงแก้ไขบ้าง
1	ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้หรือดำเนินการข้ามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข
0	ทดลองตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ไม่ถูกต้องทุกขั้นตอน หรือไม่ปฏิบัติ

2. เกณฑ์การให้คะแนนการใช้อุปกรณ์/เครื่องมือ (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ใช้อุปกรณ์/เครื่องมือ ในการทดลองได้อย่างคล่องแคล่ว และถูกต้องตามหลักการปฏิบัติ
1	ใช้อุปกรณ์/เครื่องมือ ในการทดลองได้อย่างถูกต้อง ตามหลักการปฏิบัติ แต่ไม่คล่องแคล่ว
0	ใช้อุปกรณ์/เครื่องมือ ไม่ถูกต้อง

3. เกณฑ์การให้คะแนนบันทึกผลการทดลองลงในตารางบันทึกผล (3 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
3	บันทึกผลเป็นระยะ อย่างถูกต้อง มีระเบียบ และเป็นไปตามการทดลอง
2	บันทึกผลเป็นระยะ ไม่ระบุนหน่วย ไม่เป็นระเบียบ และเป็นไปตามการทดลอง
1	บันทึกผลไม่ครบ ไม่มีการระบุนหน่วย และไม่เป็นไปตามการทดลอง
0	ไม่ได้บันทึกผลการทดลองลงในตารางบันทึกผล

4. เกณฑ์การให้คะแนนสรุปผลการทดลอง (3 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
3	สรุปผลการทดลองได้อย่างถูกต้อง กระชับ ชัดเจน และครอบคลุมข้อมูล จากการวิเคราะห์ทั้งหมด
2	สรุปผลการทดลองได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ครอบคลุมข้อมูลจากการวิเคราะห์ทั้งหมด
1	สรุปผลการทดลองได้ตามความเห็น โดยไม่ใช้ข้อมูลจากการทดลอง
0	ไม่ได้สรุปผลการทดลอง

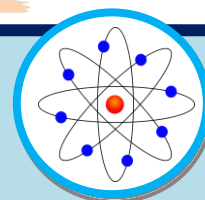
5. เกณฑ์การให้คะแนนการดูแลและการเก็บอุปกรณ์/เครื่องมือ (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ดูแลอุปกรณ์/เครื่องมือในการทดลอง และมีการทำความสะอาด และเก็บอย่างถูกต้องตามหลักการ
1	ดูแลอุปกรณ์/เครื่องมือในการทดลอง และมีการทำความสะอาด แต่เก็บไม่ถูกต้อง
0	ไม่ดูแลอุปกรณ์/เครื่องมือในการทดลอง และไม่สนใจทำความสะอาดรวมทั้งเก็บไม่ถูกต้อง

6. เกณฑ์การให้คะแนนการตอบคำถามท้ายกิจกรรม (รวมทั้งหมด 6 คะแนน ข้อละ 2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ตอบคำถามท้ายกิจกรรมได้ถูกต้อง ครอบคลุม และชัดเจน
1	ตอบคำถามท้ายกิจกรรมได้ แต่ไม่ครอบคลุม
0	ตอบคำถามท้ายกิจกรรมไม่ถูกต้อง หรือไม่ตอบ

เราไปดูสรุปผลการประเมิน
หน้าถัดไปกันเลยค่ะ

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

33

สรุปการประเมิน

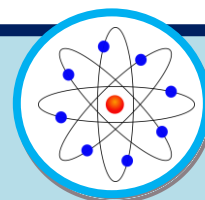
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ	การแปลคะแนน
คะแนนระหว่าง 16 - 19	ดี	3 = 😊
คะแนนระหว่าง 10 - 15	พอใช้	2 = 😐
คะแนนระหว่าง 0 - 9	ปรับปรุง	1 = ☹️

* ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (ต้องได้คะแนน 16 คะแนนขึ้นไป)

คะแนนเต็ม 19 คะแนน ได้คะแนน.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวอรสิริ ตันสกุล)

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

34

ใบความรู้

2

อัตราเร็วของแสง

การวัดอัตราเร็วแสงในอดีต

1. **กาลิเลโอ** เป็นนักวิทยาศาสตร์คนแรกที่ยพยายามวัดอัตราเร็วแสง แต่ไม่สำเร็จ เนื่องจากเขาไม่สามารถจับเวลาที่แสงเดินทางระหว่างยอดเขาสองยอดที่เขาใช้ทดลองได้ จึงสรุปว่า “อัตราเร็วของแสงมีค่าสูงมาก”
2. **โรเมอร์** นักดาราศาสตร์ชาวเดนมาร์ก เป็นคนแรกที่สามารถแสดงว่า “แสงมีอัตราเร็วจำกัด”
3. **ฟิโซ** นักวิทยาศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ได้ทำการวัดอัตราเร็วของแสง โดยใช้เครื่องมือพิเศษที่สามารถวัดช่วงเวลาสั้น ๆ ได้อย่างแม่นยำ เขาสามารถวัดอัตราเร็วของแสงได้ใกล้เคียงกับอัตราเร็วแสงที่ยอมรับในปัจจุบัน

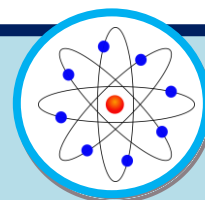
เกร็ดน่ารู้

แสงจะเกี่ยวข้องกับชีวิตของเราตลอด รวมทั้งปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของแสงจากแหล่งกำเนิดหลากหลายชนิด แต่เราทราบหรือไม่ว่า แสงที่ตามองเห็น เช่น แสงจากดวงอาทิตย์ หรือเรียกอีกอย่างว่า แสงขาว จะประกอบด้วยแสงสีต่าง ๆ หลายสี ได้แก่ แสงสีม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง แสด แดง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนูปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

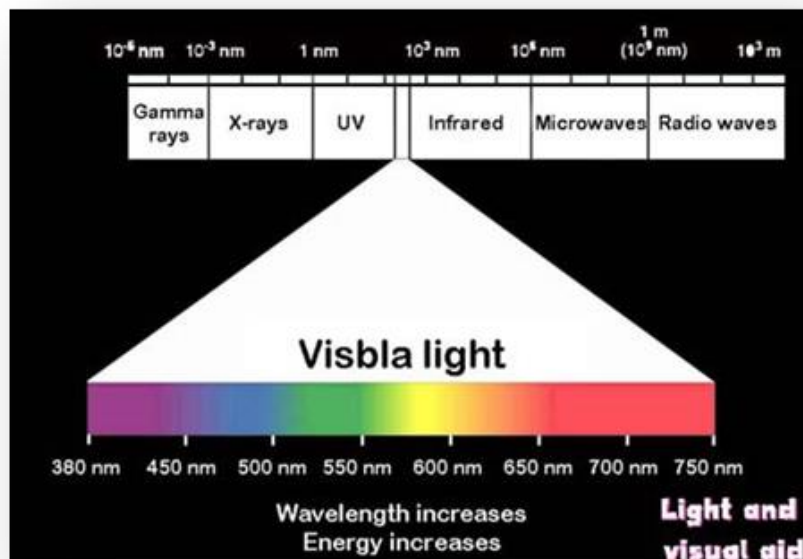

ม.5

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

35

ภาพที่ 10 สเปกตรัมของแสงสีขาว

ที่มา : <https://orapanwaipan.wordpress.com/แสงและทัศนอุปกรณ์/>. 2559

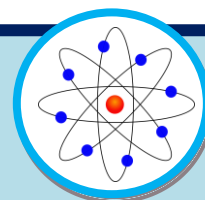

แสงสีดังกล่าวอยู่ในช่วงความถี่หนึ่งจัดเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เช่นเดียวกับไมโครเวฟ อุลตราไวโอเลต ฯลฯ ในสุญญากาศแสงจะเคลื่อนที่เป็นเส้นตรงด้วยอัตราเร็วต่าง ๆ ตามชนิดของตัวกลาง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

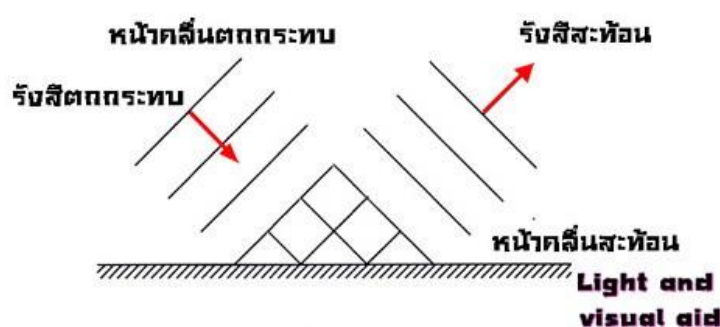
1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

ตารางที่ 1 อัตราเร็วของแสงในตัวกลางต่าง ๆ

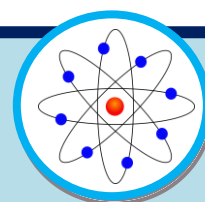
ตัวกลาง	อัตราเร็วของแสง (เมตร/วินาที)
อากาศ	3.00×10^8
น้ำ	2.25×10^8
แอลกอฮอล์	2.21×10^8
เพชร	1.24×10^8

จากตารางจะเห็นว่า แสงเคลื่อนที่ได้เร็วมากในอากาศ ซึ่งประมาณได้ว่า อัตราเร็วของแสงในอากาศเท่ากับสุญญากาศ การเรียกระยะทางที่แสงเคลื่อนที่ได้ในสุญญากาศในเวลา 1 ปี จะเรียกว่า ระยะทาง 1 ปีแสง ในการศึกษาคลื่นแสงเกี่ยวกับคุณสมบัติต่าง ๆ จะเขียนเส้นตรงแสดงหน้าคลื่น และใช้รังสีแสดงทิศทาง ดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 แสดงทิศทางของรังสีแสงและหน้าคลื่น

ที่มา : <https://orapanwaipan.wordpress.com/แสงและทัศนอุปกรณ์/>. 2559

ตัวอย่างการคำนวณ

1. ถ้ารัศมีวงโคจรของโลกรอบดวงอาทิตย์เท่ากับ 1.496×10^{11} เมตร (m) แสงจากดวงอาทิตย์ ต้องใช้เวลานานเท่าใดจึงจะเคลื่อนถึงโลก

วิธีทำ หาเวลาที่แสงจากดวงอาทิตย์เคลื่อนที่ถึงโลก จาก $t = \frac{S}{v}$

ระยะทาง คือรัศมีวงโคจรของโลกรอบดวงอาทิตย์ $= 1.496 \times 10^{11}$ m

อัตราเร็วของแสง $v = 3.0 \times 10^8$ m/s

แทนค่าจะได้ $t = \frac{1.496 \times 10^{11} \text{ m}}{3.0 \times 10^8 \text{ m/s}} = 498.65 \text{ s} = 8 \text{ min } 19 \text{ s}$

ตอบ แสงจากดวงอาทิตย์เคลื่อนที่มาถึงโลกใช้เวลา 8 นาที 19 วินาที

2. พรอกซิมา เซนทอรี เป็นดาวฤกษ์ที่อยู่ใกล้ดวงอาทิตย์ที่สุด คืออยู่ห่างจากโลก 4.3 ปีแสง ถ้ายานอวกาศเดินทางไปยังดาวฤกษ์ดวงนี้ด้วยอัตราเร็ว 30 กิโลเมตรต่อวินาที (km / s) ยานอวกาศนั้นจะต้องใช้เวลาเดินทางกี่ปี

วิธีทำ หาเวลาที่ยานอวกาศเดินทาง จาก $t = \frac{S}{v}$

ระยะทาง $S = 4.3$ ปีแสง

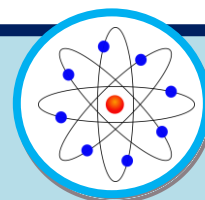
$$= (60 \times 60 \times 24 \times 365 \times 4.3 \text{ s}) (3.0 \times 10^8 \text{ m/s})$$

$$= 4.068144 \times 10^{16} \text{ m}$$

ยานอวกาศมีอัตราเร็ว $V = 30 \text{ km/s} = 3.0 \times 10^4 \text{ m/s}$

แทนค่าจะได้ $t = \frac{4.068144 \times 10^{16} \text{ m}}{3.0 \times 10^4 \text{ m/s}} = 1.356048 \times 10^4 \text{ s} = 4.3 \times 10^4$ ปี

ตอบ ยานอวกาศใช้เวลาเดินทางไปยังดาวฤกษ์ดวงนี้เท่ากับ 43000 ปี

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

38

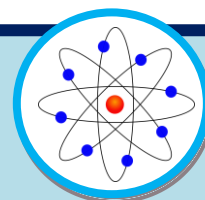
กิจกรรมที่ 4

ค้นหาคำตอบ ตรวจสอบความเข้าใจ

ชื่อ-นามสกุล ..... เลขที่ .....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกตัวอักษรที่อยู่หน้าข้อความทางขวามือเกี่ยวกับเรื่องอัตราเร็วของแสง มาระบุหน้าข้อความทางซ้ายมือให้มีความสัมพันธ์กัน (10 คะแนน)

☐	1. เป็นนักวิทยาศาสตร์คนแรกที่พยายามวัดอัตราเร็วแสง แต่ไม่สำเร็จ	ก. 1 ปีแสง
☐	2. เป็นคนแรกที่สามารถแสดงว่า “แสงมีอัตราเร็วจำกัด”	ข. โรเมอร์
☐	3. นักวิทยาศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ที่สามารถวัดอัตราเร็วของแสงได้ใกล้เคียงกับปัจจุบัน	ค. กาลิเลโอ
☐	4. ระยะทางที่แสงเคลื่อนที่ได้ในสุญญากาศในเวลา 1 ปี	ง. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
☐	5. แสงเคลื่อนที่ผ่านด้วยอัตราเร็วมากที่สุด	จ. ฟิโซ
☐	6. แสงเคลื่อนที่ผ่านด้วยอัตราเร็ว 2.25×10^8 m/s	ฉ. แสงสีม่วง
☐	7. แสงที่ตามองเห็น คลื่นไมโครเวฟ รังสีอัลตราไวโอเล็ต	ช. แสงสีแดง

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

39

8. แสงสีม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง
แสด แดง

ซ.

น้ำ

9. สเปกตรัมของแสงสีขาวที่มีความยาวคลื่น
น้อยที่สุด

ณ.

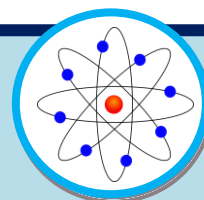
สุญญากาศ

10. สเปกตรัมของแสงสีขาวที่มีความยาวคลื่น
มากที่สุด

ณ.

สเปกตรัมของแสงสีขาว

ทำกันได้ไหมคะเด็ก ๆ
ไม่ยากเกินไปใช่ไหมคะ

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

40

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคะแนน	รายการ
1	เลือกตัวอักษรที่อยู่หน้าข้อความทางขวามือเกี่ยวกับเรื่องอัตราเร็วของแสงมา ระบุหน้าข้อความทางซ้ายมือให้มีความสัมพันธ์กันได้ถูกต้อง
0	เลือกตัวอักษรที่อยู่หน้าข้อความทางขวามือเกี่ยวกับเรื่องอัตราเร็วของแสงมา ระบุหน้าข้อความทางซ้ายมือให้มีความสัมพันธ์กัน ไม่ถูกต้อง หรือไม่ตอบ

สรุปการประเมิน

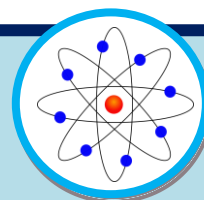
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ	การแปลคะแนน
คะแนนระหว่าง 8 - 10	ดี	3 = 😊
คะแนนระหว่าง 5 - 7	พอใช้	2 = 😐
คะแนนระหว่าง 0 - 4	ปรับปรุง	1 = ☹️

* ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (ต้องได้คะแนน 8 คะแนนขึ้นไป)

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้คะแนน.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวอรลิริ ต้นสกุล)

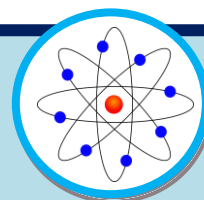
แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง
รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

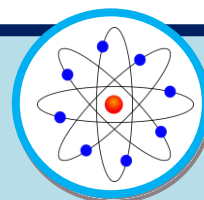
จำนวน 10 ข้อ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาที
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมายกากบาท (X) ในกระดาษคำตอบ (10 คะแนน)

1. ใคร คือ ผู้ที่พยายามวัดอัตราเร็วแสงเป็นคนแรก
  - ก. พิโซ
  - ข. โรเมอร์
  - ค. กาลิเลโอ
  - ง. อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์
2. ข้อใด คือ แสงที่มนุษย์สามารถมองเห็นได้
  - ก. แสงอินฟราเรด
  - ข. แสงอัลตราไวโอเลต
  - ค. แสงสีขาวจากดวงอาทิตย์
  - ง. ถูกทุกข้อ
3. แสงขาวจากดวงอาทิตย์ ประกอบด้วยแสงสีใดบ้าง
  - ก. แสงสีน้ำตาล แสงสีคราม แสงสีน้ำเงิน แสงสีเขียว แสงสีเทา แสงสีแดง
  - ข. แสงสีน้ำเงิน แสงสีดำ แสงสีคราม แสงสีเขียว แสงสีเหลือง แสงสีฟ้า แสงสีแดง
  - ค. แสงสีเงิน แสงสีแดง แสงสีเหลือง แสงสีคราม แสงสีชมพู แสงสีแดง แสงสีม่วง
  - ง. แสงสีม่วง แสงสีคราม แสงสีน้ำเงิน แสงสีเขียว แสงสีเหลือง แสงสีแดง แสงสีแดง
4. ตัวกลางชนิดใดที่แสงสามารถเคลื่อนที่ผ่านได้ด้วยอัตราเร็ว 2.00×10^8 เมตร/วินาที
  - ก. แก้ว น้ำ
  - ข. เพชร อากาศ
  - ค. แก้ว พลาสติกใส
  - ง. พลาสติกใส แอลกอฮอล์

5. “ 1 ปีแสง ” มีความหมาย ตรงกับข้อใดมากที่สุด
  - ก. อัตราเร็วที่แสงเคลื่อนที่ได้ในเวลา 1 ปี
  - ข. ระยะทางที่แสงเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วแสงในเวลา 1 ปี
  - ค. ระยะเวลาที่แสงเคลื่อนที่ด้วยอัตราเร็วแสงในเวลา 1 ปี
  - ง. ช่วงเวลาใด ๆ ในการเคลื่อนที่ของแสง ตลอดเวลา 1 ปี
6. ข้อใด คือ แหล่งกำเนิดแสงที่สำคัญที่สุดของโลก
  - ก. โรงไฟฟ้า
  - ข. หลอดไฟ
  - ค. ดวงจันทร์
  - ง. ดวงอาทิตย์
7. แสงเดินทางจากแหล่งกำเนิดแสงในลักษณะใด
  - ก. ทิศทางเดียว
  - ข. เป็นเส้นตรง
  - ค. รูปแบบเกลียว
  - ง. ผ่านตัวกลางเสมอ
8. เมื่อวางวัตถุทึบแสงระหว่างเทียนไขที่จุดแล้วกับฉาก จะเกิดอะไรขึ้น
  - ก. เงามืด
  - ข. เงามัว
  - ค. การสะท้อนแสง
  - ง. เงามืดและเงามัว
9. เงามืด คืออะไร
  - ก. บริเวณมืดสนิทบนฉากที่ไม่มีแสงผ่านไปถึง
  - ข. บริเวณมืดสนิทบนฉากที่เกิดจากตัวกลาง
  - ค. บริเวณมืดสนิทบนฉากที่เกิดจากวัตถุที่โปร่งแสง
  - ง. บริเวณมืดสนิทบนฉากที่เกิดจากตัวกลางชนิดใดก็ได้
10. เงามัว เกิดขึ้นได้อย่างไร
  - ก. เงามัว เกิดจากตัวกลางที่ยอมให้แสงผ่าน ทำให้แสงเดินทางย้อนกลับทางเดิมน้อย
  - ข. เงามัว เกิดจากตัวกลางที่ไม่ยอมให้แสงผ่าน ทำให้แสงเดินทางย้อนกลับทิศทางเดิม
  - ค. เงามัว เกิดจากตัวกลางที่ยอมให้แสงผ่าน ทำให้แสงเดินทางย้อนกลับทิศทางเดิมน้อย
  - ง. เงามัว เกิดจากตัวกลางที่ไม่ยอมให้แสงผ่าน ทำให้แสงเดินทางย้อนกลับทิศทางเดิมน้อย

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง
รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

จำนวน 10 ข้อ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชื่อ-นามสกุล .....เลขที่.....

ข้อที่	ตัวเลือก			
	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

1. เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบถูกต้อง ให้ข้อละ 1 คะแนน
2. ตอบไม่ถูกต้อง ให้ข้อละ 0 คะแนน

2. แปลผลการประเมิน

- 😊 ดี ได้คะแนน 8 – 10 คะแนน
 😐 พอใช้ ได้คะแนน 5 – 7 คะแนน
 😞 ปรับปรุง ได้คะแนน 0 – 4 คะแนน

3. สรุปผลการประเมิน

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้คะแนน ..... คะแนน

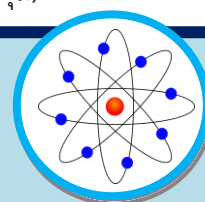
- 🟢 ได้คะแนน 8 คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน
 🟠 ได้คะแนนต่ำกว่า 8 คะแนน ถือว่า ไม่ผ่าน

แบบบันทึกคะแนน

แบบทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
หลังเรียน		

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(นางสาวอรสิริ ตันสกุล)

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

44

แนวทางการเฉลย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

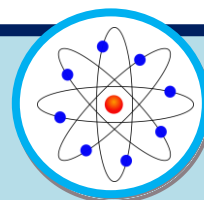
เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ชุดที่ 1 การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

45

เฉลย แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

เรื่อง การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง
รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

จำนวน 10 ข้อ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

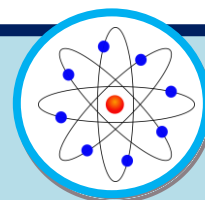
ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ง	1. ค
2. ข	2. ค
3. ง	3. ง
4. ก	4. ค
5. ก	5. ข
6. ค	6. ง
7. ค	7. ข
8. ง	8. ง
9. ค	9. ก
10. ข	10. ก

ไฮโย!
ถูกทุกข้อเลย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

เจดยกิจกรรมที่ 1

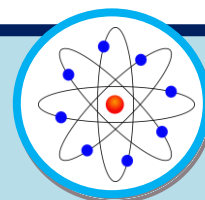
ลองทำดู เพื่อรู้จริง

ตารางบันทึกผลการทดลอง

การทดลอง	ผลการสังเกต
เมื่อแผ่น cd 3 แผ่น ตั้งอยู่ในแนวเดียวกัน	มองเห็นแสงจากเทียนไข
เมื่อเลื่อนแผ่น cd แผ่นที่ 1 ไม่ให้อยู่แนวเดิม	มองไม่เห็นแสงจากเทียนไข
เมื่อเลื่อนแผ่น cd แผ่นที่ 2 ไม่ให้อยู่แนวเดิม	มองไม่เห็นแสงจากเทียนไข
เมื่อเลื่อนแผ่น cd แผ่นที่ 3 ไม่ให้อยู่แนวเดิม	มองไม่เห็นแสงจากเทียนไข

คำถามหลังการทดลอง

- นักเรียนสามารถมองเห็นแสงจากเทียนไขได้ เมื่อวางแผ่น cd ในลักษณะใด
สามารถมองเห็นแสงจากเทียนไขได้ เมื่อวางแผ่น cd เรียงกันโดยให้รูตรงกลางอยู่ตรงกัน
- เมื่อเลื่อนแผ่น cd แผ่นที่ 1 หรือแผ่นอื่นๆ ไม่ให้อยู่แนวเดิม ได้ผลการทดลองเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร
จากการทดลองเลื่อนแผ่น cd แผ่นที่ 1 หรือแผ่นอื่น ๆ ไม่ให้อยู่แนวเดิม จะได้ผลการทดลองเหมือนกัน คือ จะไม่สามารถมองเห็นแสงจากเทียนไขได้
- จากผลการทดลองที่ได้ แนวการเคลื่อนที่ของแสงจากเทียนไข เคลื่อนที่ในลักษณะใด
แสงจากเทียนไข จะเคลื่อนที่เป็นเส้นตรง

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

47

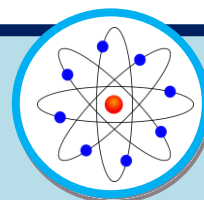
สรุปผลการทดลอง

..... แสงที่เดินทางเป็นเส้นตรง เมื่อรู้ทั้ง 3 ของแผ่น cd อยู่ในแนวเดียวกัน จึงสามารถมองเห็น
แสงเทียนได้ แต่เมื่อขยับแผ่นตรงกลางหรือแผ่นอื่น ๆ โดยที่รูบนกระดาษไม่ตรงกัน
จะมองไม่เห็นแสงจากเทียนไข

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

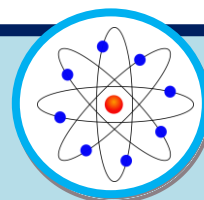
ม.5

เจดยกิจกรรมที่ 2

ฝึกสมอง ลองคิดดู

- .....✓..... 1. แหล่งกำเนิดแสง คือ วัตถุที่ทำให้เกิดแสง ที่เกิดจากธรรมชาติและมนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น
- .....✗..... 2. แสงที่เกิดจากธรรมชาติ ได้แก่ แสงอาทิตย์ ตะเกียง ดวงดาว ไฟาแลบ
- .....✓..... 3. แสงสว่างบนโลกของเราส่วนใหญ่ได้มาจากดวงอาทิตย์
- .....✓..... 4. เมื่อเลือนฉากเข้าไปหาลูกปิงปอง จะทำให้เงามีมิติขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ
- .....✗..... 5. แสงที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ คือ แสงที่เกิดจากตะเกียงและเทียนไข
- .....✗..... 6. พิโซ คือ ผู้ประดิษฐ์หลอดไฟฟ้าในยุคแรก ๆ ซึ่งเป็นหลอดไฟฟ้าแบบมีไส้
- .....✗..... 7. แสงมีแนวทางการเคลื่อนที่แบบกระจาย
- .....✓..... 8. แสง คือ ปรากฏการณ์ที่มนุษย์สามารถพบเห็นในชีวิตประจำวันได้ด้วยตาเปล่า
- .....✓..... 9. รังสีของแสงแบ่งเป็น 3 แบบ คือ รังสีขนาน รังสีลู่ออก และรังสีลู่เข้า
- .....✓..... 10. ขนาดของเงามีดและเงามัวขึ้นอยู่กับระยะใกล้ - ไกลของฉาก

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

49

เจดยกิจกรรมที่ 3

ทดลองดู ในรู้จัก

ตารางบันทึกผลการทดลอง

การทดลอง	ผลการสังเกต
เปิดไฟฉายให้ส่องไปที่ลูกปิงปอง	เกิดเงามืดและเงามัว
เลื่อนลูกปิงปองเข้าหาฉาก	เงามืดมีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ
เลื่อนลูกปิงปองออกจากฉาก	เงามืดมีขนาดเล็กลงเรื่อย ๆ
เลื่อนฉากเข้าหาลูกปิงปอง	เงามืดมีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ

คำถามหลังการทดลอง

1. เงาจะเกิดขึ้นเมื่อใด

เมื่อมีวัตถุทึบแสงมาบังแสงจากแหล่งกำเนิดแสงก่อนที่จะไปตกกระทบฉาก

2. ขนาดของเงามืดที่ปรากฏบนฉากขึ้นอยู่กับอะไร

ขึ้นอยู่กับระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดแสงกับวัตถุที่กั้นแสงและฉากรับแสง

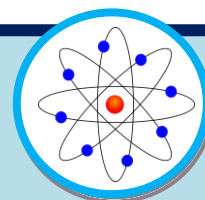
3. ถ้าเรานำตัวกลางโปร่งแสงมาวางแทนลูกปิงปองจะเกิดเงาหรือไม่ ลักษณะใด

เกิดเงาขึ้น แต่จะเกิดเงามัวเท่านั้น เพราะมีแสงบางส่วนสามารถส่องผ่านตัวกลางไปยังฉากรับแสงได้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

50

สรุปผลการทดลอง

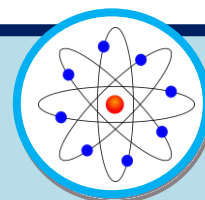
เมื่อแสงส่องผ่านวัตถุทึบแสงจะเกิดเงาขึ้น โดยขนาดของเงามืดจะขึ้นอยู่กับระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดแสงกับวัตถุที่กั้นแสงและฉากรับแสง

ตั้งใจทำกิจกรรมกันนะ
เพื่อน ๆ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนูปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

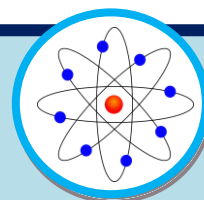

เฉลยกิจกรรมที่ 4

ค้นหาคำตอบ ตรวจสอบความเข้าใจ

ค	1. เป็นนักวิทยาศาสตร์คนแรกที่พยายามวัดอัตราเร็วแสง แต่ไม่สำเร็จ	ก.	1 ปีแสง
ข	2. เป็นคนแรกที่สามารถแสดงว่า “แสงมีอัตราเร็วจำกัด”	ข.	โรเมอร์
จ	3. นักวิทยาศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ที่สามารถวัดอัตราเร็วของแสงได้ใกล้เคียงกับปัจจุบัน	ค.	กาลิเลโอ
ก	4. ระยะทางที่แสงเคลื่อนที่ได้ในสุญญากาศในเวลา 1 ปี	ง.	คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
ฉ	5. แสงเคลื่อนที่ผ่านด้วยอัตราเร็วมากที่สุด	จ.	ฟิโซ
ช	6. แสงเคลื่อนที่ผ่านด้วยอัตราเร็ว 2.25×10^8 m/s	ฉ.	แสงสีม่วง
ง	7. แสงที่ตามองเห็น คลื่นไมโครเวฟ รังสีอุลตราไวโอเรต	ช.	แสงสีแดง
ญ	8. แสงสีม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง แสด แดง	ซ.	น้ำ
ฉ	9. สเปกตรัมของแสงสีขาวที่มีความยาวคลื่นน้อยที่สุด	ฉ.	สุญญากาศ
ช	10. สเปกตรัมของแสงสีขาวที่มีความยาวคลื่นมากที่สุด	ญ.	สเปกตรัมของแสงสีขาว

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

52

แบบบันทึกคะแนนการปฏิบัติกิจกรรม

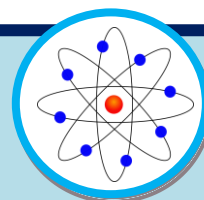
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)
เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ชุดที่ 1 การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

แบบบันทึกคะแนนการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง ครูผู้สอนพิจารณารายการประเมินและเกณฑ์การตรวจให้คะแนน พร้อมกรอกคะแนน และคิดร้อยละของคุณภาพผลงานนักเรียนตามความเป็นจริง

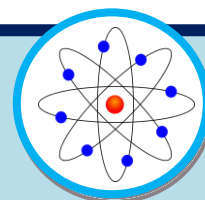
ชื่อ-นามสกุล .....เลขที่.....

การประเมิน / คะแนนเต็ม				ผลการประเมิน		
กิจกรรมที่ 1 ลองทำดู เพื่อรู้จริง	กิจกรรมที่ 2 ฝึกสมอง ลองคิดดู	กิจกรรมที่ 3 ทดลองดู ให้รู้จริง	กิจกรรมที่ 4 ค้นหาคำตอบ ตรวจสอบ ความเข้าใจ	รวม	คิดเป็นร้อยละ	ผ่าน / ไม่ผ่าน
19	10	19	10	58	100	

หมายเหตุ ถ้าไม่ส่งงานหรือไม่มียานให้ประเมินให้ใส่เครื่องหมาย ✕

เกณฑ์การตัดสิน 1. นักเรียนได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ถือว่าผ่าน ใส่เครื่องหมาย ✓

2. นักเรียนได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 ถือว่าไม่ผ่าน ใส่เครื่องหมาย ✕

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

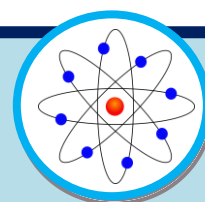
คำชี้แจง ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม พร้อมบันทึกคะแนนตามความเป็นจริง

ชื่อ-นามสกุล .....เลขที่.....

การประเมิน / คะแนนเต็ม					ผลการประเมิน		
ความรวมมือในการทำงาน	ความตั้งใจทำงาน	การตอบคำถาม	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	ตรงต่อเวลา	รวม	คิดเป็นร้อยละ	ระดับคุณภาพ
(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	15	100	

หมายเหตุ ถ้าไม่ส่งงานหรือไม่มียานให้ประเมินให้ใส่เครื่องหมาย ✕

เกณฑ์การตัดสิน 1. นักเรียนได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ถือว่าผ่าน ใส่เครื่องหมาย ✓
2. นักเรียนได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 ถือว่าไม่ผ่าน ใส่เครื่องหมาย ✕

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1. ความร่วมมือในการทำงาน (3 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
3	ให้ความร่วมมือในการทำงานดีมาก
2	ให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นอย่างดี
1	ให้ความร่วมมือในการทำงานพอใช้
0	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน

2. ความตั้งใจทำงาน (3 คะแนน)

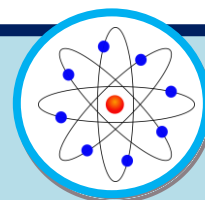
ระดับคะแนน	รายการ
3	มีความตั้งใจในการทำงานดีมาก
2	มีความตั้งใจในการทำงานดี
1	มีความตั้งใจในการทำงานพอใช้
0	ไม่มีความตั้งใจในการทำงาน

3. การตอบคำถาม (3 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
3	ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามดีมาก
2	ให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม
1	ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามพอใช้
0	ไม่ให้ความร่วมมือในการตอบคำถาม

4. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (3 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
3	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่มีความคิดแปลกใหม่เสมอ
2	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ดีบ่อยครั้ง
1	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ดีบางครั้ง
0	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เล็กน้อย

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

56

5. ตรงต่อเวลา (3 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
3	ทำงานเสร็จทันเวลาทุกครั้ง
2	ทำงานเสร็จทันเวลาบ่อยครั้ง
1	ทำงานเสร็จทันเวลาบางครั้ง
0	ทำงานไม่เสร็จทันเวลาทุกครั้ง

สรุปการประเมิน

ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ	การแปลคะแนน
คะแนนระหว่าง 12 - 15	ดีมาก	3
คะแนนระหว่าง 10 - 11	ดี	2
คะแนนระหว่าง 7 - 9	พอใช้	1
คะแนนระหว่าง 0 - 6	ปรับปรุง	0

* ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (ต้องได้คะแนน 12 คะแนนขึ้นไป)

คะแนนเต็ม 15 คะแนน ได้คะแนน.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....

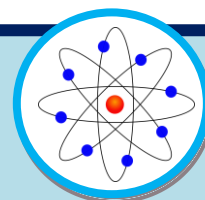
ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวอรสิริ ต้นสกุล)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

เรื่อง แสงและทัศนูปกรณ์ รายวิชาฟิสิกส์ 3 (ว32203)

ม.5

1

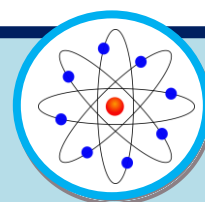
การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

แบบประเมินทักษะกระบวนการ

คำชี้แจง ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม พร้อมบันทึกคะแนนตามความเป็นจริง

ชื่อ-นามสกุล .....เลขที่.....

รายการพฤติกรรม												ผลการประเมิน	
การทำงานกลุ่ม				รายงานการปฏิบัติ กิจกรรมการทดลอง				ทักษะกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์				รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ
ร่วมกันวางแผนในการทำงาน	การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ	ลงมือทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	ยอมรับข้อสรุปและผลงานของกลุ่ม	ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ	การอภิปรายการทดลอง	การสรุปรายงานการทดลอง	การออกแบบขั้นตอนการทำงาน	เลือกใช้อุปกรณ์ได้ถูกต้อง เหมาะสม	ลงมือปฏิบัติ มีทักษะการทดลอง	ทำความเข้าใจและจัดเก็บอุปกรณ์	นำวิทยาศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน		
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	24	

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินทักษะกระบวนการ

1. องค์ประกอบที่ 1 การทำงานกลุ่ม (8 คะแนน)

1.1 ร่วมกันวางแผนในการทำงาน (2 คะแนน)

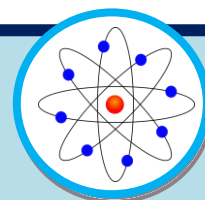
ระดับคะแนน	รายการ
2	ร่วมมือวางแผนการทำงานทุกขั้นตอน ชัดเจน ครบถ้วน ดีมาก
1	ร่วมมือวางแผนการทำงานบ้าง แต่ไม่ครบถ้วนทุกขั้นตอน พอใช้
0	ไม่ร่วมมือวางแผนการทำงาน ระบุขั้นตอนทุกขั้นตอนการทำงานด้วยตนเองไม่ได้

1.2 การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	มีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมการทดลอง
1	มีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมการทดลอง แต่ไม่ครบถ้วนทุกคน
0	ไม่มีการแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนรับผิดชอบในการปฏิบัติกิจกรรมการทดลอง

1.3 ลงมือทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ลงมือทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามขั้นตอนครบถ้วนดีมาก
1	ลงมือทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้บ้างขั้นตอน ต้องมีครูคอยดูแล
0	ลงมือทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ไม่ทำงานตามขั้นตอนงานไม่สำเร็จ

1.4 ยอมรับข้อสรุปและผลงานของกลุ่ม (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	มีส่วนร่วมในการสรุป ยอมรับข้อสรุปและผลงานของกลุ่มด้วยความเต็มใจ
1	มีส่วนร่วมในการสรุปยอมรับข้อสรุปและผลงานของกลุ่มบางส่วน
0	เกือบไม่มีส่วนร่วมในการสรุป ยอมรับข้อสรุปและผลงานของกลุ่มเพียงเล็กน้อย

2. องค์ประกอบที่ 2 รายงานการปฏิบัติกิจกรรมการทดลอง (6 คะแนน)

2.1 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ (2 คะแนน)

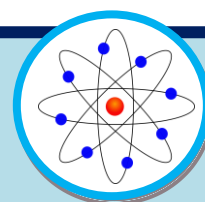
ระดับคะแนน	รายการ
2	เนื้อหาสาระถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา
1	เนื้อหาสาระบางส่วนถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชาต้องแก้ไข
0	เนื้อหาสาระไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงตามหลักวิชา

2.2 การอภิปรายการทดลอง (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	การอภิปรายผลถูกต้องชัดเจน ผู้อภิปรายนำเสนอผลการอภิปรายได้ดี
1	การอภิปรายผลถูกต้องแต่ไม่ชัดเจน ผู้อภิปรายนำเสนอ ผลการอภิปรายไม่ดี
0	การอภิปรายผลไม่ถูกต้อง ผู้อภิปรายนำเสนอการอภิปรายได้ไม่ดี

2.3 การสรุปผลรายงานการทดลอง (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	การจัดทำสรุปรายงานได้อย่างละเอียดครบถ้วนและสอดคล้องกับจุดประสงค์การทดลองอย่างชัดเจน
1	การจัดทำสรุปรายงานไม่ค่อยละเอียด แต่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การทดลอง
0	มีการจัดทำสรุปรายงาน แต่ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การทดลอง

3. องค์ประกอบที่ 3 ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (10 คะแนน)

3.1 การออกแบบขั้นตอนการทำงาน (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหาถูกต้องเหมาะสม
1	ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหาถูกต้องเหมาะสมพอใช้
0	ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหาไม่เหมาะสม

3.2 เลือกใช้อุปกรณ์ได้ถูกต้องเหมาะสม (2 คะแนน)

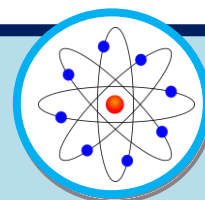
ระดับคะแนน	รายการ
2	เลือกใช้อุปกรณ์ได้ถูกต้องเหมาะสม ปลอดภัย
1	เลือกใช้อุปกรณ์ได้ถูกต้องเหมาะสม แต่ขาดความปลอดภัย
0	เลือกใช้อุปกรณ์ ไม่ถูกต้องเหมาะสมและขาดปลอดภัย

3.3 ลงมือปฏิบัติมีทักษะในการทดลอง (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ลงมือทำงานแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนสามารถค้นพบความรู้ ข้อคิดแนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองทั้งหมด
1	ลงมือทำงานแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนสามารถค้นพบความรู้ ข้อคิดแนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน
0	ลงมือทำงานแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน ไม่สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิดแนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

3.4 ทำความสะอาดและจัดเก็บอุปกรณ์ (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ทำความสะอาดและจัดเก็บอุปกรณ์เรียบร้อย
1	ทำความสะอาดแต่ไม่จัดเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
0	ไม่ทำความสะอาดและไม่จัดเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย

3.5 นำวิทยาศาสตร์ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	นำข้อค้นพบวิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วนถูกต้อง และต่อเนื่อง
1	นำข้อค้นพบวิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เป็นบางส่วน และต้องกระตุ้นเตือนให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
0	นำข้อค้นพบวิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้น้อยมาก หรือไม่นำไปใช้เลย

สรุปการประเมิน

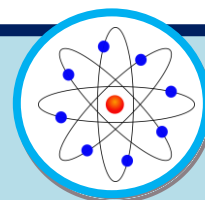
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ	การแปลคะแนน
คะแนนระหว่าง 20 - 24	ดีมาก	3
คะแนนระหว่าง 15 - 19	ดี	2
คะแนนระหว่าง 10 - 14	พอใช้	1
คะแนนระหว่าง 0 - 9	ปรับปรุง	0

* ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (ต้องได้คะแนน 20 คะแนนขึ้นไป)

คะแนนเต็ม 24 คะแนน ได้คะแนน.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวอรสิริ ต้นสกุล)

1

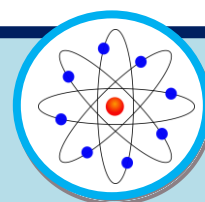
การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำชี้แจง ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม พร้อมบันทึกคะแนนตามความเป็นจริง

ชื่อ-นามสกุล .....เลขที่.....

รายการประเมิน					ผลการประเมิน		
ข้อสัณยสุจริต	มีวินัย	ใฝ่เรียนรู้	มุ่งมั่นในการทำงาน	มีจิตสาธารณะ	รวม	ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน
(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(10)		

เกณฑ์การให้คะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ให้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริง ยอมรับผลงานที่ได้และไม่ปิดบัง ไม่แอบอ้างผลงานของคนอื่น
1	นำเสนอผลงานของตนเองเฉพาะส่วนที่ถูกต้อง แต่ไม่นำเสนอข้อมูลที่ผิด
0	นำผลงานของคนอื่นมานำเสนอปิดบัง เมื่อเกิดข้อผิดพลาด

2. มีวินัย (2 คะแนน)

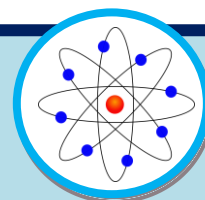
ระดับคะแนน	รายการ
2	เข้าเรียนตรงเวลา มีการจัดเตรียมข้อมูล ที่ได้รับมอบหมาย และส่งงานตรงเวลา
1	เข้าเรียนตรงเวลา แต่ไม่มีการจัดเตรียมข้อมูลที่ได้รับมอบหมาย หรือส่งงานไม่ตรงเวลา
0	เข้าเรียนไม่ตรงเวลา แต่ไม่มีการจัดเตรียมข้อมูลที่ได้รับมอบหมาย หรือส่งงานไม่ตรงเวลา

3. ใฝ่เรียนรู้ (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีการจดบันทึกงาน มีความกระตือรือร้น ในการตอบคำถามและซักถามปัญหาในชั้นเรียน
1	มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีการจดบันทึกงาน
0	ไม่สนใจค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม จดบันทึกไม่เรียบร้อย

4. มุ่งมั่นในการทำงาน (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ตั้งใจและมีส่วนร่วมในการทำงาน สามารถทำงานเสร็จตรงเวลาที่กำหนด
1	ตั้งใจและมีส่วนร่วมในการทำงาน
0	ไม่มีความตั้งใจ หรือไม่มีส่วนร่วมในการทำงาน

5. มีจิตสาธารณะ (2 คะแนน)

ระดับคะแนน	รายการ
2	ใช้อุปกรณ์ที่เป็นของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม ประหยัด อาสาช่วยงานต่าง ๆ โดยที่ครูไม่ต้องร้องขอ รู้จักแบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวม
1	ใช้อุปกรณ์ที่เป็นของส่วนรวมอย่างไม่ทะนุถนอม ไม่ประหยัด อาสาช่วยงานต่าง ๆ โดยที่ครูไม่ต้องร้องขอ รู้จักแบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวม
0	ไม่ช่วยดูแลรักษาอุปกรณ์ที่เป็นของส่วนรวม ไม่ประหยัด ไม่อาสาช่วยงานต่าง ๆ ไม่รู้จักแบ่งปันและเปิดโอกาสให้เพื่อนได้ใช้ของส่วนรวม

สรุปการประเมิน

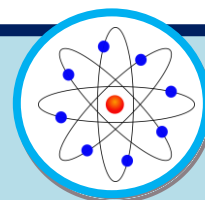
ระดับคะแนน	ระดับคุณภาพ	การแปลคะแนน
คะแนนระหว่าง 12 - 15	ดีมาก	3
คะแนนระหว่าง 10 - 11	ดี	2
คะแนนระหว่าง 7 - 9	พอใช้	1
คะแนนระหว่าง 0 - 6	ปรับปรุง	0

* ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม (ต้องได้คะแนน 12 คะแนนขึ้นไป)

คะแนนเต็ม 15 คะแนน ได้คะแนน.....คะแนน ระดับคุณภาพ.....

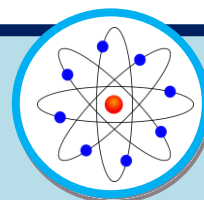
ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวอรสิริ ตันสกุล)

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เฉลิมชัย มอยุสุขำ. (2554). **หนังสือเสริมการเรียนรู้ฟิสิกส์ เพิ่มเติม เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6.** กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์.
- ช่วง ทมทิศรงค์ และคณะ. (2554). **Hi-ED's Physics ม.4-6 เล่ม 2 (รายวิชาเพิ่มเติม).** กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง.
- ผ่องพรรณ กาญจนกฤต. (2560). **Super Physics สรุปเข้มฟิสิกส์ มัธยมปลาย.** กรุงเทพฯ : บริษัท อินส์พัล จำกัด.
- รัชณี รุจิวิโรตม. (2551). **ฟิสิกส์ ม.ปลาย เล่ม 3.** กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์เดอะบุคส์ จำกัด.
- วีระ อินศรี. (2556). **หนังสือชุดเทคนิคการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ งานและพลังงาน.** นครปฐม: สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- ศักดิ์นรินทร์ นัตติลม. (2560). **Short Note สรุปฟิสิกส์ ม.ปลาย.** กรุงเทพฯ : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- ส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สถาบัน. (2553). **หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ฟิสิกส์ เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- อรสิริ ตันสกุล. (2559). **การเกิดเงา.**
- _____. (2559). **การเกิดเงาของวัตถุ.**
- _____. (2559). **การทดลองเรื่องการเคลื่อนที่ของแสง.**
- แหล่งอ้างอิงออนไลน์**
- <https://guru.sanook.com/ปรากฏการณ์การเกิดรุ้งกินน้ำ/>. (2559). **ปรากฏการณ์การเกิดรุ้งกินน้ำ.**
- <http://thaiastro.nectec.or.th/การเกิดเงามืดเงามัว/>. (2559). **การเกิดเงามืดเงามัว.**
- <http://www.electron.rmutphysics.com/แสงและทัศนอุปกรณ์/>. (2559). **แสงจากแหล่งกำเนิดแสงที่เป็นจุด.**

1

การเคลื่อนที่และอัตราเร็วของแสง

66

บรรณานุกรม (ต่อ)

<http://www.electron.rmutphysics.com/แสงและทัศนอุปกรณ์/>. (2559). แสงจากแหล่งกำเนิดแสงที่มีขนาดใหญ่.

<https://orapanwaipan.wordpress.com/แสงและทัศนอุปกรณ์/>. (2559). สเปกตรัมของแสงสีขาว.

